

TRANSFORMÂND JOBURILE VIRTUALE ÎN REALITATE PENTRU PERSOANELE CU SINDROM DOWN

**Imagina de ansamblu a situației persoanelor cu sindrom Down
versus metode de identificare a oportunităților de ocupare a
acestora pe piața liberă a muncii din România**

PREFAȚĂ

Asociația Langdon Down Oltenia Centrul Educațional Teodora (ALDO-CET) participă la proiectul VIRTUAL DS, care este un program de formare prin care se urmărește îmbunătățirea accesului, participării și performanțelor de învățare în rândul persoanelor cu sindrom Down în ceea ce privește competențele de ocupare a forței de muncă, reducând diferențele în rezultatele învățării prin folosirea realității virtuale - www.virtualds.eu

Consortiul European care implementează acest proiect este format din patru asociații specializate în domeniul protecției persoanelor cu sindrom Down, și anume: FUNDACION ASINDOWN (Spania), ASOCIAȚIA LANGDON DOWN OLTENIA CENTRUL EDUCAȚIONAL TEODORA, ALDO-CET (România), DRUŠTVO DOWNOV SINDROM SLOVENIJA, DDSS (Slovenia) și ASSOCIAÇÃO PORTUGUESA DE PORTADORES DE TRISSOMIA 21, APPT21 (Portugalia). Acesta este completat de STATUS EMPLOYMENT (Marea Britanie), o organizație non-guvernamentală cu o experiență îndelungată în angajarea cu suport, precum și de IMAGINA RV (Spania), o companie privată specializată în dezvoltarea conținuturilor de formare în realitatea virtuală.

VIRTUAL DS este un proiect finanțat de Comisia Europeană prin Programul ERASMUS+ 2017.

INTRODUCERE

Programul VIRTUAL DS este destinat persoanelor cu dizabilități intelectuale și comunităților din care acestea fac parte.

Cu ajutorul acestui program, persoanele cu sindrom Down sau cu alte dizabilități intelectuale pot învăța cum să execute corect o serie de 5 sarcini specifice pentru anumite locuri de muncă de pe piața liberă muncii.

Proiectarea și dezvoltarea programului se face în perioada 2017 – 2019.

Programul VIRTUAL DS urmărește:

- instruirea persoanelor cu sindrom Down și alte dizabilități intelectuale, slab calificate,
- promovarea învățării la locul de muncă,
- oferirea unor servicii de orientare profesională eficiente și integrate.

PROBLEMA

Conform datelor statistice furnizate de Autoritatea Națională pentru Persoane cu Dizabilități (www.anpd.gov.ro), în ianuarie 2018, în România sunt înregistrate 4537 de persoane cu sindrom Down, între care 1776 copii și 2761 de adulți.

- 145 de persoane cu sindrom Down sunt instituționalizate și 4392 sunt în grija familiei.
- În județul Dolj sunt înregistrate 179 de persoane cu sindrom Down, printre care 90 de copii și 89 adulți.

Clasificarea în funcție de nivelul de educație:

- 1071 de persoane sunt înscrise sau au absolvit diverse forme de învățământ.

Între acestea:

- 22 au absolvit școli profesionale,
- 56 au terminat liceul
- 3 au terminat o facultate
- 756 de persoane sunt neșcolarizate
- 2710 persoane nu au raportat nivelul de educație.

CLASIFICAREA ADULȚILOR PE CATEGORII DE VÂRSTĂ

- 18 -25 ani = 809 persoane
- 26 – 45 ani = 1468 persoane
- 46 – 65 ani = 469 persoane
- Peste 66 ani = 15 persoane

ANALIZA

Conform cercetării naționale efectuată de ALDO-CET cu sprijinul A.J.O.F.M.-urilor și D.G.A.S.P.C-urilor din țară (100 instituții invitate, 57 respondenți) în ianuarie 2018, nu existau persoane cu sindrom Down angajate cu contract de muncă pe piața muncii sau înregistrate ca șomeri.

Rezultatele studiului arată că AJOFM-urile și agențiile de formare din România:

- nu oferă cursuri de formare profesională adaptate acestor persoane, dar permit accesul acestora la cursurile tipice;
- nu au identificat locuri de muncă relevante pentru persoanele cu sindrom Down, dar consideră că persoanele cu dizabilități intelectuale pot lucra ca muncitori necalificați în agricultură, construcții, industria textilă și menaj;
- nu există preparatori de muncă și nici consilieri de orientare în carieră specializați în lucrul cu persoanele cu sindrom Down sau alte dizabilități intelectuale;
- în situația în care se plasează o persoană cu dizabilități intelectuale într-un loc de muncă, durata medie a angajării este între trei luni și maxim un an.

BARIERE

Sectorul economic nu cunoaște tipologia oamenilor cu sindrom Down și nu știe cum să gestioneze incluziunea lor pe piața muncii.

Nu există preparatori de muncă și nici agenții de formare care să ofere instruire pentru angajarea sprijinită și care să caute locuri de muncă pentru această populație.

Nu sunt definite și legiferați procese de recrutare specifice, persoanele cu sindrom Down trebuind să facă față proceselor clasice care se aplică populației tipice:

- analiza CV-ului
- consilierul de orientare în carieră selectează din baza de date doar persoanele care întrunesc condițiile angajatorului,
- interviul de angajare susținut în fața angajatorului.

ACȚIUNE

Toată responsabilitatea este pusă în sarcina părinților.

Părinții se tem de angajarea pe piața liberă a muncii, din diverse motive:

- sunt respinși de angajatori dacă li se adresează în mod direct;
- statul nu are structuri specializate care să ofere formare specifică, căutare și plasare în locul de muncă potrivit cu dorințele, abilitățile și potențialul persoanei, sprijin la locul de muncă, urmărirea evoluției în locul de muncă;
- oamenii cu sindrom Down nu sunt înțeleși la locul de muncă, chiar dacă știu ce au de făcut și se pot adapta;
- oamenii cu care interacționează în mediul de lucru nu au răbdare să-i înțeleagă și nici timp să se adapteze la ritmul lor;
- termenul scurt pe care se menține angajarea;
- pierderea facilităților sociale care oferă o stabilitate în viața persoanei;
- procesul dificil și traumatizant prin care trebuie să treacă persoana cu sindrom Down pentru redobândirea facilităților sociale în situația în care este disponibilizată;
- tendința generală a comisiilor de expertiză de a analiza aspectul și abilitățile de comunicare ale persoanei cu sindrom Down, fără a ține cont de funcționalitatea acesteia, de clișeele învățate și de facilitățile de incluziune socială pe care i le oferă statul și comunitatea în care locuiește persoana.

EFACT

Oamenii cu sindrom Down cu vârsta peste 23 de ani își petrec timpul acasă, privind la televizor sau ascultând muzică, singuri sau cu membrii familiei.

Într-un număr redus, rezidenții în zone urbane sunt înscrși în centre de zi sau servicii ocupaționale pentru persoane cu dizabilități.

Rezidenții în zonele rurale nu au niciun fel de alternative de ocupare.

Familia nu știe cum să facă față situației, în consecință familia oferindu-i adultului doar cazare, masă și îngrijire personală.

Directiile de Asistență Socială monitorizează îngrijirea furnizată de familie, fără a oferi alternative de incluziune socială sau plasare într-un loc de muncă.

În România, nu există o analiză cost-beneficiu a angajării sprijinite a persoanelor cu sindrom Down sau alte dizabilități intelectuale.

În România, din punct de vedere al costurilor, autoritățile și instituțiile responsabile nu publică rapoarte anuale privind eficiența sprijinului acordat pentru ocuparea forței de muncă cu dizabilități.

SOLUȚIILE VIRTUAL DS

După identificarea situației de fapt a adulților cu sindrom Down, ALDO-CET a organizat un atelier de lucru, la care au participat adulți cu sindrom Down, părinți, reprezentanți ai instituțiilor responsabile de formarea profesională și reprezentanți ai pieței libere a muncii din Craiova.

Pe baza concluziilor rezultate și a nevoilor identificate, Consorțiul VIRTUAL DS a produs un set de materiale de formare în vederea pregătirii și susținerii angajării persoanelor cu sindrom Down pentru cinci meserii:

- AGENT DE CURĂȚENIE ÎN REGIM HOTELIER
- AJUTOR DE OSPĂTAR
- LUCRĂTOR COMERCIAL ÎN MAGAZIN DE HAINE
- LUCRĂTOR COMERCIAL ÎN DEPOZIT
- ASISTENT DE CASIER

Programul de formare VIRTUAL DS antrenează:

- **profilul vocațional al candidatului** - ghidul prezintă punctele de vedere ale Uniunii Europene a Ocupării Forței de Muncă Sprijinită, în ceea ce privește întocmirea profilului vocațional în vederea angajării cu sprijin și ne încurajează pe toți să aderăm la punctele forte și valorile modelului de ocupare a forței de muncă sprijinită. Este prezentat un profil vocațional elaborat de National Development Team (NDT) în Marea Britanie, pentru cursanții cu dizabilități de învățare. Acesta este conceput pentru a fi completat împreună cu persoana și este mult mai accesibil persoanelor cu dificultăți de învățare decât profilul vocațional standard, fiind mai ușor de înțeles pentru candidați
- **inteligența emoțională a persoanelor cu sindrom Down** – culegerea de exerciții furnizează direcții orientative pentru antrenarea abilităților sociale, de politețe, de ascultare, de subordonare și de rezolvare a situațiilor neprevăzute, prin jocuri de rol efectuate față în față, în sala de curs și fișe de lucru pentru verificarea cunoștințelor dobândite.
- **abilitățile candidatului pentru îndeplinirea anumitor sarcini specifice celor cinci meserii vizate** – fiecare ghid descrie locul de muncă, competențele profesionale și sociale necesare, cinci acțiuni la locul de muncă, sarcinile și operațiile de lucru care compun acțiunea, fișe de exerciții și posibile situații neprevăzute, toate fiind susținute cu pictograme și fotografii ale persoanelor ce îndeplinesc sarcinile respective.

Materialele de formare pot fi o resursă pentru preparatorii de muncă și pentru companii în vederea facilitării angajării acestor persoane pe piața muncii.

https://virtualds.eu/?page_id=1092

VALIDAREA MATERIALELOR DE FORMARE ÎN ROMÂNIA

În perioada februarie – iunie 2019, 13 persoane cu sindrom Down din Băilești și Craiova, România, au fost înscrise în programul de formare VIRTUAL DS.

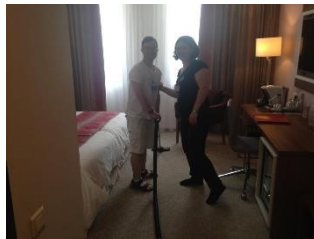
Programul de formare VIRTUAL DS are trei dimensiuni: învățarea față în față, e-learning și exersare practică.

Cu ajutorul ghidului didactic pentru dezvoltarea abilităților transversale, tinerii cu sindrom Down și-au antrenat abilitățile sociale, de politețe, de ascultare, de subordonare și de rezolvare a situațiilor neprevăzute, prin jocuri de rol efectuate față în față, în sala de curs.

Tot în sala de curs, au vizionat materialele video și au încercat să rezolve exercițiile prezentate prin scenarii de realitate virtuală.

8 tineri cu sindrom Down dintre cei instruiți, au desfășurat activități practice de lucru în unități de pe piața liberă a muncii. Stagiul de practică a durat cinci zile și s-a desfășurat cupă cum urmează:

- 3 tineri au efectuat un stagiul de practică în cantina școlară a Liceului Tehnologic Stefan Anghel din Băilești.

- 2 tineri au efectuat un stagiul de practică în Hotelul Ramada Plaza Craiova.

- 3 tineri au efectuat un stagiul de practică în Restaurantul Ramada Plaza Craiova.

Trainingul la locul de muncă a fost efectuat unu la unu, de către agentul economic.

Toate materialele de formare, produsele și rezultatele VIRTUAL DS sunt disponibile pe platforma electronică a proiectului.

www.virtualds.eu

ALDO-CET a organizat patru evenimente de multiplicare a proiectului: unul local, două naționale, unul european.

Consortiul VIRTUAL DS mulțumește utilizatorilor și colaboratorilor pentru implicare și devotament!

RĂMÂNEȚI APROAPE!

ALDO-CET,
Băilești, România

31 iulie 2019